ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Vyhlásené: 30. 3. 1996 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

87

VYHLÁŠKA
Ministerstva financií Slovenskej republiky

z 12. marca 1996,

ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách

Ministerstvo financií Slovenskej republiky podľa § 22 a § 3 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Táto vyhláška upravuje

a) podrobnosti dohodovania cien, postupu pri regulácii cien, pri cenovej evidencii a kalkulácii a podrobnosti konania o porušení cenovej disciplíny,

b) rozsah spracovania a predkladania kalkulácií nákladov a zisku na požiadanie cenových orgánov.[1])

§ 2

Cena obchodného alebo sprostredkovateľského výkonu, aj keď nie je výslovne a samostatne dohodnutá, sa na účely zisťovania, či došlo k porušeniu cenovej disciplíny, posudzuje oddelene od zostávajúcich častí ceny tovaru.[2])

§ 3

(1) Pri regulácii cien sa uplatňujú ekonomicky oprávnené náklady, ktoré sa preukazujú účtovnými podkladmi, kalkuláciami nákladov, prípadne fakturáciou alebo daňovými a colnými podkladmi a podobne. Do kalkulácie nákladov na účely regulácie cien sa spravidla nezahŕňajú

a) náklady na vyradenie hmotného majetku vrátane zostatkových cien vyradeného hmotného majetku,

b) penále, úroky (poplatky) z omeškania, zmluvné pokuty a peňažné náhrady škôd súvisiace s investičnou výstavbou,

c) pokuty, úroky (poplatky) z omeškania, náhrady škôd, prípadne iné sankcie podľa zmlúv a všeobecne záväzných právnych predpisov,

d) výdavky na prípravu pracovníkov, ktorí budú zamestnancami budúcich prevádzok a zariadení,

e) výdavky na vybavenie obstarávanej investície zásobami,

f) zavinené manká a škody na majetku vrátane škody zo zníženia cien nevyužiteľných zásob a likvidácie zásob,

g) prevádzkové náklady spojené s odstraňovaním škôd na majetku,

h) vyplácané podiely na zisku, napríklad dividendy a podobne, odmeny členom štatutárnych orgánov a ďalších orgánov právnických osôb,

ch) náklady na zastavenú nedokončenú výrobu alebo zastavenú činnosť, alebo náklady na dočasne odňatý majetok,

i) náklady spojené s nevyužitými prevádzkami a s prípravou a zabezpečením investičnej výstavby,

j) náklady na zastavenú prípravu a na zábeh výroby, výskum a vývoj,

k) prirážky k základným odplatám za vypúšťanie odpadových vôd, prirážky k základným poplatkom za uskladnenie odpadov a prirážky k poplatkom za znečistenie ovzdušia,

l) odpísanie premlčaných alebo nevymožiteľných pohľadávok,

m) platby premlčaných dlhov,

n) náklady (výdavky) na sprostredkovanie a na činnosť iných osôb, ktoré už sú súčasťou vlastných nákladov podnikateľa, alebo na činnosti, ktoré by mohol zabezpečiť podnikateľ sám alebo prostredníctvom iných osôb s nižšími nákladmi, ak podnikateľ nepreukáže ich nevyhnutnosť,

o) náklady na udržiavanie neodôvodnene nevyužitých výrobných kapacít,

p) členské príspevky a náklady na činnosť iných osôb, ak povinnosť ich poskytovania nevyplýva z osobitných predpisov,

q) chybne započítané náklady vyplývajúce z chýb v počtoch, v kalkulačných prepočtoch alebo v účtovníctve,

r) opakovane uhrádzané náklady,

s) náklady zo zvýšenia cien vstupov, ktoré sa ešte nezapracovali do tovaru,

t) úroky z úverov, ak sa nepreukáže ekonomická nevyhnutnosť potreby úveru,

u) mzdové a osobné náklady, nepriame (režijné) náklady, ktoré sú nad úrovňou ročného indexu inflácie vykazovaného Štatistickým úradom Slovenskej republiky v sledovanom období v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka, a to v prípade nezmenenej produktivity práce,

v) odpisy hmotného a nehmotného majetku nad rámec rovnomerného odpisovania,

w) časti splátok na leasingové obstaranie hmotného a nehmotného majetku presahujúce výšku odpisov pri rovnomernom odpisovaní, ktorá by sa uplatňovala v prípade vlastníctva tohto majetku alebo ktorá presahuje výšku úroku za úver od banky,

x) náklady na nájom hmotného a nehmotného majetku nesúvisiaceho s podnikateľskou činnosťou, na ktorú sa vzťahuje regulácia cien.

(2) Pri regulácii cien sa uplatňuje primeraný zisk, ktorý sa preukazuje účtovnými dokladmi, kalkuláciami, prípadne fakturáciou alebo daňovými podkladmi a podobne. Primeraný zisk v prípadoch regulácie cien je závislý od

a) zvýšenia alebo zníženia potreby zisku vyplývajúceho z preukázateľne vyšších alebo nižších nárokov na rozdelenie zisku,

b) zvýšenia alebo zníženia dane z príjmu,

c) preukázateľne vzniknutej úspory nákladov umožňujúcej zvýšenie zisku.

(3) Rozsah primeraného zisku v prípadoch regulácie cien neovplyvňuje

a) potreba kompenzácie nízkeho zisku z predaja tovaru, na ktorý sa nevzťahuje regulácia cien,

b) zámer docieliť zisk dosiahnutý z ceny obdobného tovaru na zahraničnom trhu,

c) zámer vyššou cenou zabrániť predaju daného tovaru do zahraničia inými osobami,

d) tvorba zdrojov na rozvojové investície, ktoré nie sú podložené investičným projektom zodpovedajúcim dlhodobému racionálnemu rozvoju,

e) potreba tvorby zdrojov na nepovinné prídely do vlastných fondov.

(4) Pri posudzovaní, či došlo k dohodnutiu neprimeranej ceny podľa § 12 zákona, sa ustanovenia odseku 1 písm. a) až x) a odseku 2 a 3 použijú obdobne.

§ 4

Kalkulácia nákladov a zisku podľa § 3 ods. 3 zákona sa spracúva a predkladá na požiadanie cenových orgánov v rozsahu uvedenom v § 2 ods. 3 zákona a § 3 vyhlášky, a to v prípadoch regulácie cien podľa § 5 až 7, § 9 a 10 zákona.

§ 5

Podľa § 4 ods. 3 písm. a) a c) zákona Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) reguluje ceny, ak

a) vznikne mimoriadna situácia na trhu v dôsledku extrémneho vývoja cien na zahraničných trhoch s priamym dosahom na tuzemský trh, pri zmenách systémových opatrení štátu spočívajúcich v zmene kurzu slovenskej meny, zmene daňových, colných, dotačných predpisov a podobne, alebo

b) si to vyžaduje verejný záujem spočívajúci vo vyrovnávaní postavenia kupujúceho alebo predávajúceho pri tovare úplne alebo sčasti dotovanom z prostriedkov štátneho rozpočtu, štátnych fondov, prostriedkov obcí a z prostriedkov zdravotných, prípadne sociálnych poisťovní.

§ 6

(1) Technologické, organizačné a ekonomické vzťahy v nesúťažnom prostredí medzi predávajúcim a kupujúcim, ktoré vytvárajú prirodzený monopol (ďalej len „prirodzený monopol“), sú dôvodom na reguláciu cien podľa § 5 ods. 3 zákona; tieto vzťahy vyplývajú z úplného alebo z čiastočného prepojenia technickou sústavou (sieťami) podľa osobitných predpisov,[3]) a to najmä pri

a) výrobe, prenose a pri rozvode elektriny a tepla,

b) výrobe, skladovaní, prenose a pri rozvode plynu,

c) výrobe pitnej vody a úžitkovej vody z povrchových a podzemných zdrojov a pri jej rozvode verejnými vodovodmi, pri odvádzaní odpadových vôd verejnými kanalizáciami a pri ich čistení,

d) telekomunikačných a poštových výkonoch,

e) prevádzkovaní a užívaní železničnej dopravnej cesty,

f) ostatnej regulovanej činnosti, ako je spracovanie ropy, prevádzkovanie vodných diel a vodná doprava, ťažba a dobývanie nerastov a palív, mestská hromadná doprava, výroba špeciálnej techniky,[4]) výkony rádiokomunikácií a káblovej televízie.

(2) Regulácia cien prirodzených monopolov sa uplatňuje na činnosti prirodzených monopolov s cieľom vytvárať alebo podporovať súťažné prostredie, a to podľa § 5 ods. 3 zákona a v súlade s osobitnými predpismi.[3])

(3) Regulácia cien podľa § 5 ods. 3 zákona sa uplatní na činnosti uvedené v odseku 1 podľa § 7 zákona. Právnické osoby vykonávajúce činnosti podľa odseku 1 na tento účel sledujú a kalkulujú celkové ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk.

(4) Ministerstvo na základe podkladov podľa odseku 3 rozhoduje o spôsobe regulácie cien a taríf

činností, na ktoré sa vzťahuje regulácia cien. Rozsah tarifných podmienok, záväzných podmienok výroby, dodávok, nákupu a investícií, ktoré možno do cien a taríf započítať, určí ministerstvo na návrh a po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy rozhodnutím o regulácii cien podľa § 11 zákona.

§ 7

(1) Regulácia cien podľa § 6 ods. 2 a 3 zákona sa uplatňuje aj na tovar rovnakého druhu, ktorý sa od tovaru s maximálnou alebo pevnou úradne určenou cenou líši len niektorými dohodnutými podmienkami; dohodnutá cena sa môže odchyľovať od úradne určenej ceny podľa § 6 ods. 2 a 3 zákona o rozdiel v ekonomicky oprávnených nákladoch a o rozdiel v primeranom zisku zodpovedajúci odchýlke v dohodnutých podmienkach.

(2) Tovarom rovnakého druhu sa rozumie tovar, ktorý sa môže odlišovať dohodnutými podmienkami, ako je napríklad jednotka množstva, kvalita, obal, skladovanie a dopravná parita.

§ 8

(1) Rozhodnutím ministerstva o časovom usmerňovaní cien podľa § 9 zákona možno oddialiť vykonanie ohláseného zvýšenia cien; toto rozhodnutie nemá vplyv na rozhodovanie kupujúceho, či ohlásené zvýšenie ceny akceptuje uzatvorením dohody o cene.

(2) Po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa zvýšenia ceny platí povinnosť podľa § 9 ods. 3 a 6 zákona ohlásiť len také zvýšenie cien, ktoré jednorazovo alebo postupne presiahne určený rozsah zvýšenia ceny. Za základ nového zvýšenia cien sa považuje cena platná po realizácii posledného ohláseného zvýšenia cien, alebo cena platná ku dňu vyhlásenia tejto regulácie cien.

(3) Pri tovare, ktorého ceny sú zároveň predmetom vecného aj časového usmerňovania cien, sa ohlasovacia a oznamovacia povinnosť podľa § 9 ods. 3 až 5 zákona vzťahuje aj na prípady, keď zvýšenie ceny zodpovedajúce vecnému usmerňovaniu presiahne rozsah zvýšenia určený na ohlásenie zvýšenia časovo usmerňovaných cien.

§ 9

(1) Cenovou evidenciou sú doklady slúžiace na identifikáciu predávaného tovaru a výšky ceny, za ktorú sa tovar predáva, a ktoré obsahujú cenu, za ktorú sa tovar nakupuje, prípadne percentuálnu sadzbu uplatňovanú ako prirážku za obchodný výkon (cenu obchodného a sprostredkovateľského výkonu). Súčasťou cenovej evidencie sú aj údaje o začiatku a konci platnosti ceny, za ktorú sa tovar predáva, ako aj kalkulácie nákladov a zisku v rozsahu podľa § 4. Na účely evidencie cien môže slúžiť cenník cien, za ktoré sa tovar predáva, alebo iné doklady predávajúceho, ak osvedčia ceny skutočne uplatňované a údaje o čase ich platnosti, a to aj doklady z registračnej pokladnice.

(2) Kalkuláciou nákladov a zisku pri cenách, na ktoré sa nevzťahuje regulácia cien, sa rozumie na účely kalkulácie nákladov a zisku pre potreby cenových orgánov podľa § 3 ods. 3 zákona taký prepočet ceny alebo postup jej tvorby, ktorým sa cena skutočne vytvorila a ktorého členenie umožňuje porovnanie s cenou, za ktorú sa tovar ponúka.

§ 10

Na posúdenie uplatnenia regulácie cien a na posúdenie, či sa cena dohodla v rozpore s § 12 zákona, si ministerstvo vyžiada aj stanoviská Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, iných ústredných orgánov štátnej správy, prípadne profesijných a záujmových zväzov alebo združení.

§ 11

(1) Na účely dohodovania cien sa za označovanie tovaru cenami iným primeraným spôsobom považuje náhradný spôsob označovania uvedením údaja o cene na viditeľnom mieste, a to na regáli, na pulte a vo vitríne, formou jedálneho lístka, informačnej tabule, ak tieto sú umiestnené tak, aby kupujúci nemusel vyžadovať ich predloženie alebo sprístupnenie. Takéto iné primerané spôsoby označovania tovaru cenami sa používajú najmä, ak ide o nebalený, rozvažovaný alebo rozlievaný tovar, alebo ak ide o poskytovanie lekárskej, liečebnej starostlivosti, osobných, pohostinských, opravárenských, prepravných, spojových a iných služieb.

(2) Ak predávajúci predáva tovar podľa osobitných požiadaviek kupujúceho a nemôže kupujúceho oboznámiť s cenou takéhoto tovaru, oznámi kupujúcemu cenu vytvorenú odhadom.[5])

§ 12

(1) Cenová kontrola sa začne dňom, keď pracovník poverený cenovým kontrolným orgánom[6]) na vykonanie cenovej kontroly (ďalej len „kontrolný pracovník“) predloží kontrolovanému subjektu poverenie na vykonanie cenovej kontroly.

(2) O výsledkoch cenovej kontroly vyhotoví kontrolný pracovník protokol a zápisnicu o prerokovaní výsledkov cenovej kontroly. V zápisnici o prerokovaní výsledkov kontroly kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že sa oboznámil s obsahom protokolu a kedy ho prevzal.

§ 13

(1) Na účely určenia výšky pokuty

a) podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona pri porušení cenovej disciplíny podľa § 17 ods. 1 až 3 a § 17 ods. 4 písm. b) zákona sa pokuta vyčísli ako rozdiel medzi súhrnom cien skutočne zaplatených a súhrnom cien, ktoré mali byť uplatnené v súlade s podmienkami regulácie cien a dohodovania cien,

b) pri porušení cenovej disciplíny podľa § 17 ods. 4 písm. a), c) a d) zákona sa uplatní pokuta podľa § 18 ods. 1 písm. b) zákona.

(2) Rozdiel medzi dohodnutou cenou a cenou, ktorá mala byť dohodnutá v súlade s cenovými predpismi, sa zníži o sumu, ktorú predávajúci alebo kupujúci sám zistí a preukáže jej vrátenie tomu, na úkor koho sa získala.

(3) Pri ukladaní pokút podľa § 18 ods. 1 písm. b) a § 18 ods. 2 zákona cenové kontrolné orgány pri posudzovaní rozsahu a závažnosti porušenia cenovej disciplíny prihliadajú aj na výšku tržieb, hospodárske výsledky, plnenie zákonných daňových povinností a podobne.

(4) Na účely § 18 ods. 6 zákona ministerstvo uverejňuje informácie o právoplatných rozhodnutiach cenových kontrolných orgánov vo Finančnom spravodajcovi.

§ 14

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. apríla 1996.

Sergej Kozlík v. r.

1) § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.

2) § 1 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z.

3) Napríklad zákon č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny (elektrizačný zákon), zákon č. 89/1987 Zb. o výrobe, rozvode a spotrebe tepla, zákon č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon), zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky.

4) Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 88/1996 Z. z. o cenách špeciálnej techniky.

5) § 636 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

6) § 16 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.